

Sygn. akt

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w Wydziale II Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Andrzej Czarnota

Sędziowie: SA Grażyna Wandor

SA Włodzimierz Brazewicz (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Aleksandra Konkol

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Gdańsku delegowanego do Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Lilianny Stojek

po rozpoznaniu w sprawie **Z** **K**

na skutek wniosku Prezesa Trybunału Konstytucyjnego w przedmiocie wyrażenia opinii odnośnie pytania zadanego przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku co do zgodności z konstytucją art. 932 a k.k. z art. . 32 Konstytucji RP oraz z art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej w związku ze zmianą przepisów ustawy kodeks karny

na podstawie art. 3 ustęp i art. 21 ustęp 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

Postanawia

Zmodyfikować pytanie zadane Trybunałowi Konstytucyjnemu przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie postanowieniem z dnia 7 maja 2014 roku w sprawie

w ten sposób, że powinno ono brzmieć następująco:

1. czy art. 85 § 4 kodeksu karnego zakazujący obejmowania wyrokiem łącznym orzeczeń skazujących wydanych w innych państwach członkowskich Unii

Europejskiej jest zgodny z art. 32 ust 1 Konstytucji RP oraz z art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej,

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w Gdańsku postanowieniem z dnia 7 maja 2014 roku zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego o udzielenie odpowiedzi na pytanie , czy art. 92 a kodeksu karnego zakazujący obejmowania wyrokiem łącznym orzeczeń skazujących wydanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej jest zgodny z art. 32 Konstytucji RP oraz z art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej,

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zwrócił się do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z prośbą o wyjaśnienie i przedstawienie opinii , czy i w jaki sposób zmiany normatywne wprowadzone ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks Karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 396) będą miały wpływ na treść i zasadność zarzutów przedstawionych w pytaniu prawnym sądu z dnia 7 maja 2014 roku.

W związku z tym Sąd Apelacyjny w Gdańsku dokonał modyfikacji przedstawionej w części dyspozytywnej postanowienia treści zapytania, podtrzymując tezy zawarte w uzasadnieniu postanowienia z dnia 7 maja 2014 roku. Jednocześnie Sąd wskazuje poniżej, jakimi motywami kierował się dokonując modyfikacji pytania prawnego przedstawionego Trybunałowi. Konstytucyjnemu.

Mocą ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015.396) artykuły 92-93 kodeksu karnego zostały uchylone. (art. 1 ust 54 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku).

Artykuł 1 ust 46 powołanej wcześniej ustawy wprowadził nowe uregulowania dotyczące zasad wymierzania kary łącznej, nadając nowe brzmienie artykułowi 85 kodeksu karnego, gdzie w paragrafie 4 zawarto zastrzeżenie, iż wyrokami łącznymi nie obejmuje się skazań o jakich mowa w art. 114 a kodeksu karnego.

Artykuł 114 a kodeksu karnego w § 1 zawiera uregulowanie, zgodnie z którym wyrokiem skazującym jest również prawomocne orzeczenie skazujące za popełnienie przestępstwa wydane przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, chyba że według ustawy karnej polskiej czyn nie stanowi przestępstwa, sprawca nie podlega karze albo orzeczono karę nieznaną ustawie.

Tym samym w zakresie obejmowania wyrokiem łącznym skazań orzeczonych mocą wyroków wydanych w Polsce oraz w innym państwie Unii Europejskiej ciągle istnieje zakaz takich rozstrzygnięć, który nie obowiązuje w odniesieniu do łącznia w ramach wyroku łącznego wyroków wydanych w państwie nie będącym członkiem Unii Europejskiej z wyrokami wydanymi w Polsce.

Obowiązująca od 1 lipca 2015 roku nowelizacja prawa karnego procesowego nie zakazała łączenia węzłem wyroku łącznego wyroków wydanych przez sądy polskie i sądy państw obcych nie będących członkami Unii Europejskiej.

Aktualne pozostają uwagi Sądu Apelacyjnego w Gdańsku odnośnie interpretacji art. 569 § 1 k.p.k. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 7 maja 2014 roku zawarte zostało stwierdzenie, zgodnie z którym, gdyby wolą ustawodawcy było wprowadzenie nakazu łączenia w wyroku łącznym jedynie skazań orzeczonych tylko przez sądy polskie, to cel ten można byłoby osiągnąć zmianą art. 569 § 1 k.p.k. poprzez taką jego modyfikację, aby warunki do wydania wyroku łącznego zachodziły jedynie w wypadku skazania przez sądy krajowe. Oczywiście to drugie rozwiązanie wydaje się być celowe w sytuacji, gdyby wolą ustawodawcy było zabronienie obejmowania węzłem wyroku łącznego orzeczeń wydawanych przez sądy innych państw. Takiej woli jednak po stronie ustawodawcy nie było, bowiem nowelizacja art. 569, dokonana ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw niczego w art. 569 § 1 k.p.k. nie zmieniła w omawianym zakresie.

W początkowej wersji przygotowanych nowelizacji kodeksu karnego art. 85 § 4 miał brzmieć następująco:

„Karą łączną nie obejmuje się kar orzeczonych wyrokami, o których mowa w art. 114a, chyba że zostały one przejęte do wykonania w Rzeczypospolitej Polskiej.”.
(druk sejmowy nr 2393 cz.1, - <http://sejm.gov.pl>)

Skoro ostatecznie artykuł 85 § 4 uzyskał brzmienie :*karą łączną nie obejmuje się kar orzeczonych wyrokami, o których mowa w art. 114a. k.k*” to przyjęć należy, iż wolą racjonalnego ustawodawcy było zabronienie łączenia wyrokiem łącznym jedynie skazań obejmujących orzeczenia wydane przez sądy polskie i sądy innych państw, członków Unii Europejskiej.

Odwołać w tym miejscu należy się do orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2014 roku, gdzie stwierdzono, iż przepis art. 92a k.k. wprowadził zakaz obejmowania wyrokiem łącznym orzeczeń skazujących wydanych za granicą, ale wyłącznie w odniesieniu do orzeczeń wydanych na terenie innych państw –członków Unii Europejskiej. Oznacza to, że ustawodawca nie wykluczył możliwości wydania takiego wyroku, obejmującego skazanie przez sąd państwa spoza Unii, jeżeli wyrok sądu tego państwa został przejęty do wykonania w Polsce. Wydanie wyroku łącznego musi być jednak każdorazowo poprzedzone analizą prawną dopuszczalności takiej decyzji w świetle uregulowań konwencyjnych i dwustronnych. (vide LEX 1537574)

W uzasadnieniu wskazanego postanowienia Sąd Najwyższy stwierdził, iż użyte w art. 569 § 1 k.p.k. sformułowanie „*wyrokami różnych sądów*” nie oznacza wyroków jedynie krajowych i do takiej zawężającej interpretacji tego przepisu nie upoważniają żadne obowiązujące w Polsce przepisy. Również przeciwko takiej interpretacji art. 569 k.p.k. nie przemawia łączenie art. 569§ 1 k.p.k. z art. 92 a k.k. (obecnie art. 85 § 4 k.k.).

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w pełni akceptuje pogląd wyrażony w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z 9 października 2014 roku w sprawie V KK 232/14, zgodnie z którym pomiędzy normą art. 92 a k.k. a przepisem art. 569 § 1 k.p.k., który reguluje przecież wyłącznie właściwość funkcjonalną sądu do wydania wyroku łącznego, trudno doszukiwać się jakichkolwiek konotacji czy zależności logicznych, gdyż materia regulowana wskazanymi przepisami dotyczy innych zagadnień. Artykuł 92a k.k. (obecnie 85 § 4 k.k.) musi być zatem uznany za normę wpływającą na kwestie materialnoprawne, gdyż w istocie skutkuje on ograniczeniem materialnoprawnej funkcji kary łącznej, poprzez wyłączenie spod jej zakresu wyroków przejętych do wykonania, wydanych w państwach Unii Europejskiej, a które nadawałyby się do połączenia z uwagi na spełnienie pozostałych warunków

określonych w przepisie art. 85 k.k. Skoro tak, to w świetle obowiązującej w procesie wykładniczym - w odniesieniu do prawa materialnego - zasady pierwszeństwa wykładni językowej oraz zakazu dokonywania wykładni rozszerzającej na niekorzyść oskarżonego, nie może zasługiwać na aprobatę.

Nadto w literaturze prawa karnego i komentarzach do art. 92 a k.k. podkreśla się, iż przepis ten wprowadzono w wyniku implementacji decyzji Ramowej Rady Europy z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Skoro tak, to konsekwencje tej nowelizacji nie mogą odnosić się do orzeczeń wydanych w państwach nie będących członkami Unii Europejskiej.

Artykuł 85 § 4 k.k. został również wprowadzony do polskiego porządku prawnego w konsekwencji implementacji Polskę decyzji ramowej Rady Europy 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę nie akceptuje poglądu wyrażonego w komentarzu do art.85 § 4 k.k. autorstwa K. Królikowskiego i Z. Zawłockiego (*Komentarz Kodeks Karny C.H. Beck Wydanie III*), zgodnie z którym art. 3 wskazanej powyżej decyzji ramowej zakazując „rewizji, naruszenia lub uchylecia” wyroku wydanego w innym państwie Unii Europejskiej, sprzeciwia się tym samym łączeniu takiego skazania w ramach wyroku łącznego.

Przypomnieć należy, iż ani przed nowelizacją kodeksu karnego , obowiązującą od 1 lipca 2015, ani też po nowelizacji tego aktu prawnego, wymierzona kara łączna nie może być łagodniejsza od najsurowszej z kar wymierzonych w wyrokach podlegających wykonaniu, ani też nie może przekraczać sumy tych kar. Tym samym wyrok wydany w państwie skazania – członka Unii Europejskiej w żadnym wypadku na skutek wydania wyroku łącznego nie będzie podlegał „rewizji, naruszeniu lub uchyleniu”. Wskazać należy, iż nie naruszają zakazu „rewizji, naruszania lub uchylania” orzeczeń wydanych w innych państwach Unii Europejskiej uregulowania art. 607 s § 4 k.p.k. czy też 611 tl k.p.k., które pozwalają na ingerencje w wyrok

wydany w innym państwie Unii Europejskiej w znacznie szerszym zakresie, niż może to nastąpić podczas wydawania wyroku łącznego.

Konwencja o przekazywaniu osób skazanych, sporządzona w Strasburgu 21.03.1983 roku, ratyfikowana przez Polskę z dniem 1 marca 1995 roku również zawiera uregulowania odnoszące się do wyroków wydanych przez organy innych państw, niebędących członkami Unii Europejskiej, a także zawiera uregulowania zabraniające ingerencji w wyroki wydawane w tych państwach, a jednak jak wynika z orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2014 roku w sprawie V KK 232/14 oraz z poglądu Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, nie stoi na przeszkodzie łączeniu węzłem wyroku łącznego orzeczeń wydanych w państwie obcym, niebędącym członkiem Unii Europejskiej.

Aktualne pozostają uwagi poczynione przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w postanowieniu z dnia 7 maja 2014 roku w sprawie , mimo utraty mocy przez art. 92 a k.k., a odnoszące się do innych konsekwencji art. 114a k.k. w odniesieniu do wyroków wydanych w państwach Unii Europejskiej.

Wynika z tego konstrukcja prawna, według której wyroki zapadłe w innych państwach członkowskich UE powinny być przez polskie sądy uwzględniane. Reguła ta zaktualizuje się przykładowo przy ustaleniu sposobu życia sprawcy przed popełnieniem przestępstwa (art. 53 § 2 KK), ustaleniu recydywy (art. 64 § 1 i 2 KK), warunkowym umorzeniu postępowania karnego (art. 66 KK), podjęciu postępowania warunkowo umorzonego (art. 68 KK), warunkowym zawieszeniu wykonania kary (art. 69 KK), zarządzeniu wykonania kary warunkowo zawieszanej (art. 75 KK), zastosowaniu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary (art. 77), odwołaniu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary (art. 160 KKW), uznaniu za wykonaną karę ograniczenia wolności (art. 83 KK) czy uznaniu za wykonane orzeczonych środków karnych (art. 84 KK) (*patrz: Kodeks Karny, Komentarz. K. Królikowski, R. Zawłocki, C.H. Beck, Wydanie III*)

Aktualny pozostaje pogląd, iż wskazane powyżej zagadnienie wykracza poza ramy pytania zadane Trybunałowi Konstytucyjnemu i z tego powodu Sąd Apelacyjny nie będzie analizował tej sytuacji prawnej.

Dlatego też Sąd Apelacyjny w Gdańsku podtrzymuje pogląd, iż mimo uchylenia art. 92 a k.k. nadal istnieje zróżnicowanie sytuacji prawnej skazanego, ubiegającego się o wydanie wyroku łącznego w zależności od tego, czy został skazany przez sąd jednego z państw będących członkiem Unii Europejskiej, czy też przez sąd państwa, które w Unii Europejskiej nie jest.

Również aktualne pozostają wszystkie uwagi, jakie poczynione zostały przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w postanowieniu z dnia 7 maja 2014 roku w sprawie

i odnoszące się do zgodności art. (obecnie) 85 § 4 k.k. z art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Dlatego też, w ocenie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, udzielenie odpowiedzi na pytanie , czy art. 85 § 4 kodeksu, zakazujący obejmowania wyrokiem łącznym orzeczeń skazujących wydanych w innych państwach Unii Europejskiej jest zgodny z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej jest niezbędne dla wydania rozstrzygnięcia w sprawie

o wydanie wyroku łącznego co do Z K

Na oryginalnie właściwe podpisy
za zgodność:

STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY
Z upoważnienia Nierównia Sekretariatu

Aleksandra Konkol